

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 752/2016-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. októbra 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], zastúpených advokátom JUDr. Milanom Slobodníkom, Štúrova 20, Košice, vo veci namietaného porušenia ich základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3 Co 466/2013 z 19. júna 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. októbra 2014 doručená sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED], obaja bytom [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“, „sťažovateľka“; spolu len „sťažovatelia“), vo veci namietaného porušenia ich základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len

„ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej „krajský súd“) sp. zn. 3 Co 466/2013 z 19. júna 2014 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

Sťažovatelia si uplatnili voči [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaný v 1. rade“) a [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaná v 2. rade“; spolu len „žalovaní“) nárok na zaplatenie 3 983,27 € s príslušenstvom. V predmetnej veci rozhodol Okresný súd Košice I (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom sp. zn. 13 C 319/2004 z 23. februára 2009 tak, že žalovaných zaviazal spoločne a nerozdielne zaplatiť sťažovateľom uplatnenú sumu.

Žalovaní podali proti rozsudku okresného súdu odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 3 Co 238/2009 z 29. januára 2010 tak, že tento rozsudok zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Po vrátení veci rozhodol okresný súd rozsudkom sp. zn. 13 C 319/2004 z 30. januára 2013 tak, že žalovaného v 1. rade zaviazal zaplatiť sťažovateľom spoločne a nerozdielne sumu 3 983,27 s príslušenstvom a návrh voči žalovanej v 2. rade zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žalovaného v 1. rade zaviazal nahradiť trovy konania sťažovateľom a sťažovateľov zaviazal nahradiť trovy konania žalovanej v 2. rade.

Proti tomuto rozsudku okresného súdu podali sťažovatelia odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom z 19. júna 2014 tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil.

Sťažovatelia namietajú, že krajský súd napadnutým rozsudkom v spojení s rozsudkom okresného súdu z 30. januára 2013 – vo výroku, ktorým zamietol návrh voči žalovanej v 2. rade a ktorým jej priznal právo na náhradu trov konania voči sťažovateľom, porušil označené práva podľa ústavy a dohovoru. Podľa sťažovateľov skutkové a právne závery konajúcich súdov, ktoré tvoria podklad uvedených výrokov, sú zjavne neodôvodnené a arbitrárne.

Sťažovatelia spochybňujú právny záver okresného súdu, podľa ktorého suma prevzatá žalovaným v 1. rade 13. februára 2001 nemohla patriť do bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej aj „BSM“) žalovaných, keďže toto bolo právoplatne zrušené 28. decembra 2000. Poukazujú tiež na záver krajského súdu, podľa ktorého pokiaľ žalovaní boli solidárne zaviazaní na zaplatenie špecifikovanej sumy v konaní vedenom Okresným súdom Košice-okolie pod sp. zn. 15 C 55/2010, bolo to z dôvodu, že pasívna solidarita žalovaných vyplývala z toho, že išlo o konanie, ktoré bolo v trestnom konaní právoplatne posúdené ako trestný čin.

Sťažovatelia poukazujú na to, že uplatnená suma predstavuje nezaplatenú časť zálohy kúpnej ceny bytu vo výlučnom vlastníctve žalovanej v 2. rade. Spočiatku sa žalovaní bránili tvrdením, že uplatnenú sumu sťažovateľom vrátili, pričom na preukázanie tohto tvrdenia žalovaní predložili *„sfalšované listinné dôkazy a navrhli vypočuť falošných svedkov.“* Nakoniec sťažovatelia boli v konaní úspešní, hoci *„v konečnom dôsledku... spor prehrali. Majetok žalovaných je totiž po zrušení ich bezpodielového spoluvlastníctva manželov prepísaný na žalovanú v 2. rade, ktorá je riadne zamestnaná. Žalovaný v 1. rade je nemajetný a bez akéhokoľvek príjmu.“*

Sťažovatelia ďalej uvádzajú:

„Zrušenie bezpodielového spoluvlastníctva umožnilo žalovaným opakovane napláňovať spoločné podvody, ktorých podstatou bolo, že vystupovali ako manželia, pričom zálohy za predaj nehnuteľnosti, ktorá patrila výlučne žalovanej v 2. rade preberal žalovaný v 1. rade. Žalovaní pritom pri jednaniach kupujúcim zamlčujú, že ich bezpodielové spoluvlastníctvo manželov bolo zrušené. Až v priebehu súdnych konaní túto skutočnosť oznámia a žalovaná v 2. rade sa začne brániť tým, že žalovaného v 1. rade na prevzatie zálohy nespĺnomocnila, preto by k vráteniu peňazí mal byť zviazaný len on. Ak by však spoločné konanie žalovaných bolo vedené poctivým zámerom, nezáležalo by im na tom, ktorý z nich bude na vrátenie peňažnej zálohy zviazaný. Obaja si však veľmi dobre uvedomujú, že takto poškodení nemajú žiadnu šancu domôcť sa vymoženiam dlžnej sumy. Rovnako oklamali nielen sťažovateľov, ale aj [REDAKOVANÉ], ktorá im poskytla zálohu 3.320,- Eur, ďalej manželov [REDAKOVANÉ], ktorí im poskytli dokonca

110.035,- Eur. [REDACTED] zase žalovaný v 1. rade presvedčil, aby ho splnomocnila na predaj bytu, pričom ju takto pripravil o 585.153,- Sk. Tieto skutky boli predmetom trestných konaní pred Okresným súdom Košice I č. k. 1 T 107/2003 a pred Okresným súdom Košice - okolie č. k. 5 T 72/2010. Ide pritom o prípady, o ktorých sa sťažovatelia dozvedeli náhodou, je možné, že žalovaný podviedli podstatne viac ľudí. Aj keď v tomto prípade, v prípade pani [REDACTED] aj v prípade manželov [REDACTED] boli žalovaní napokon súdom oslobodení spod obžaloby, svedčí to viac o ich šikovnosti pri podvádzaní ako o tom, že týchto ľudí neoklamali.

Za takýchto okolností, kedy je zrejme, že obaja žalovaní majú vopred pripravené a naplánované ako nevinných ľudí oberú pri opakovaných predajoch nehnuteľnosti o peniaze, považujú sťažovatelia za krajne nespravodlivé a arbitrárne právne závery okresného a krajského súdu, podľa ktorých nemá oporu v zistenom skutkovom stave ani v ustanoveniach hmotného práva, že žalovaní by mali byť povinní zaplatiť im dlžnú sumu spoločne a nerozdielne. Takýmto výkladom poskytli súdy žalovaným možnosť pripraviť aj ďalšie osoby o peniaze a to bez akéhokoľvek postihu. Preto tento právny záver súdov nemožno považovať za presvedčivý ani logický.“

Podľa sťažovateľov žalovaní mali byť podľa § 511 Občianskeho zákonníka zaviazaní spoločne a nerozdielne vzhľadom na to, že to vyplýva z povahy plnenia. Žalovaní sú manželia a pri predaji bytu vystupovali spoločne, výlučnou vlastníčkou nehnuteľnosti bola žalovaná v 2. rade a žalovaný v 1. rade bol pri predaji jej zástupcom. Záujemcom o kúpu pritom podľa sťažovateľov mali zatajiť, že ich BSM je zrušené.

V súvislosti s touto argumentáciou sťažovatelia poukazujú na účastnícku výpoveď žalovanej v 2. rade, z ktorej má byť zrejmé, že v predmetnej veci išlo o spoločné konanie žalovaných s tým, že sama žalovaná v 2. rade sa cítila byť dlžná. Sťažovatelia uvádzajú takúto citáciu účastníckej výpovede žalovanej v 2. rade:

„ ... ja som sa snažila vykompenzovať časť peňazí tak, že som ich zaslala navrhovateľke v 2. rade... Neskôr sme predali naše motor. vozidlo Fiat Brava..., a preto sme aj peniaze z tejto kúpy vrátili navrhovateľom... cítila, že ona má dlh voči navrhovateľom, preto vracala peniaze navrhovateľom ona, pričom suma 130.000,- Sk bola vrátená z peňazí

za predaj motor. vozidla, ktoré vlastnila s odporcom v 1. rade... sumu 200.000,- Sk, ktorú sme im vyplatili použila spoločne s odporcom v 1. rade ako zálohu na kúpu iného bytu, ktorý chceli spolu s manželom kúpiť.“

Sťažovatelia ďalej poukazujú na to, že dlžnú sumu im uhradili sčasti žalovaný v 1. rade – ktorý vyplnil poštové poukážky a tiež odovzdal sťažovateľke sumu 50 000 Sk; a sčasti žalovaná v 2. rade – ktorá bola odosielateľkou peňazí zaslaných prostredníctvom pošty.

Rovnako tak sťažovatelia poukazujú na to, že z vykonaných dôkazov malo vyplývať, že žalovaná v 2. rade splnomocnila žalovaného v 1. rade na uzavretie kúpnej zmluvy, a tiež na prevzatie zálohy v sume 200 000 Sk. V tejto súvislosti poukazujú na listinný dôkaz z 12. júla 2001, ktorý bol *«vlastnoručne podpísaný žalovanou v 2. rade a označený ako Vypovedanie zmluvy o prevode vlastníctva a kúpnej zmluvy. Z jeho obsahu vyplýva, že citujem: „Záloha, ktorá bola vyplatená ako preddavok ku kúpnej cene a prevzatá mojím manželom, ktorého som týmto poverila a to vo výške 200.000,- Sk, bude vyplatená na účet kupujúceho...“*. Tento písomný dôkaz je v priamom rozpore so záverom, ku ktorému dospel krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku, keď konštatoval: *„keďže žalovaná v 2. rade poprela, že by splnomocnila žalovaného v 1. rade na uzavretie zmluvy o prevode predmetného bytu, nie je možné dospieť k záveru, žeby zálohu kúpnej ceny z neplatnej zmluvy nadobudla ona“*.

Ak žalovaná v 1. rade nesplnomocnila žalovaného v 2. rade na uzavretie zmluvy, prečo považovala za potrebné takúto zmluvu vypovedať? A prečo vo výpovedi výslovne uviedla, že žalovaného poverila prevzatím sumy 200.000,- Sk?».

V sťažnosti sťažovatelia ďalej uvádzajú:

«S prihliadnutím na všetky tieto okolnosti je nepochybné, že z povahy plnenia žalovaných vyplýva, že obaja konali spoločne a obaja sú tak povinní zaplatiť dlžnú sumu spoločne a nerozdielne. Vykonaným dokazovaním totiž bolo bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že sťažovatelia sumu, ktorá je predmetom konania, vyplatili žalovaným obom spoločne.

Žalovaní namietajú nedostatok pasívnej legitímácie na strane žalovanej v 2. rade len z toho dôvodu, že ich majetok ako manželov bol prepísaný na žalovanú v 2. rade a teda jedine voči nej by mohol byť nárok sťažovateľov uspokojený. O tom, že u žalovaných ide o opakovaný koordinovaný postup, ktorého cieľom je spoločne sa obohatiť preukazujú nami predložené rozhodnutia Okresného súdu Košice - okolie zo dňa 14. 12. 2011 sp. zn. 15 C/55/2010 a Okresného súdu Košice - okolie sp. zn. 5 T 72/10 zo dňa 25. 04. 2012.

V odôvodnení rozhodnutia Okresného súdu Košice-okolie zo dňa 14. 12. 2011 v konaní sp. zn. 15 C/55/2010, v ktorom žalovanými sú rovnako [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], prvostupňový súd konštatoval, že „obrana odporkyne, že neprevzala zálohu vo výške 3.320,- Eur ona, ale odporca v 1. rade ako jej manžel v konaní neobstojí, nakoľko bolo preukázané, že tieto finančné prostriedky boli použité na dostavbu rodinného domu vo vlastníctve odporkyne v 2. rade, odporkyňa v 2. rade súhlasila s podmienkami uzavretia zmluvy o budúcej zámennej zmluve, bola prítomná pri všetkých jednaniach s navrhovateľkou a jej manželom, a teda o všetkých skutočnostiach mala vedomosť. Skutočnosť, že samotný odporca v 1. rade uzavrel dohodu o budúcej zámennej zmluve s navrhovateľkou potvrdil aj pred vyšetrovateľom PZ zo dňa 15. 02. 2010, zo zápisnice, ktorú súd na pojednávaní oboznámil, kde uviedol, že zastupoval manželku - odporkyňu v 2. rade, ktorá bola i na stretnutí osobne prítomná. Súd teda obranu odporkyne v 2. rade, ktorá je manželkou odporcu v 1. rade považoval v konaní za účelovú. V danej veci tak bezdôvodné obohatenie oboch odporcov obstojí nielen ako obohatenie získané plnením z neplatného právneho úkonu, ale aj ako majetkový prospech získaný spoločným nepoctivým konaním v rozpore s dobrými mravmi, teda získaný z nepoctivých zdrojov. Obaja odporcovia tak získali neoprávnený majetkový prospech vzniknutý plnením bez právneho dôvodu tým, že prijali preddavok – zálohu od navrhovateľky na plnenie podľa zmluvy, ktorú účastníci zamýšľali, k uzavretiu ktorej však neprišlo.“».

Sťažovatelia uvádzajú, že Okresný súd Košice-okolie vo veci sp. zn. 15 C 55/2010 rozhodol 14. decembra 2011, pričom v konaní sp. zn. 5 T 72/2010 boli žalovaní právoplatne odsúdení 21. januára 2013.

Následne sťažovatelia uvádzajú túto argumentáciu:

«V priebehu konania sťažovatelia poukazovali na rozhodnutie Okresného súdu Košice okolie sp. zn. 5 T 72/10 zo dňa 25. 04. 2012, ktorým boli žalovaní v 1. a 2. rade – obžalovaní [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] uznaní vinnými, že na dvore rodinného domu po predchádzajúcej vzájomnej dohode uviedli do omylu poškodenú tým spôsobom, že jej prisľúbili výmenu nehnuteľnosti vrátane doplatku vo výške 600.000,- Sk (19.916,35 Eur) za nehnuteľnosť, vlastníčky [REDAKOVANÉ], pričom po podpísaní zmluvy o budúcej zámene nehnuteľnosti, ktorá mala byť splatná do podpísania tejto zmluvy, teda do 30. 09. 2009 od poškodenej vylákali zálohu vo výške 3.320,- Eur, kde však do dnešného dňa aj napriek výzvam uvedená záloha vrátená nebola a nebola ani podpísaná dohoda o zámene nehnuteľnosti, čím takto svojim konaním spôsobili pre poškodenú škodu vo výške 3.320,- Eur. Z odôvodnenia citovaného rozhodnutia vyplýva, že „pozornosti súdu tiež neuniklo, že obžalovaní aj v minulosti mali problémy pri predaji nehnuteľnosti, kde na úkor poškodených takto získavali peniaze, čo vyplýva z obsahu trestného spisu Okresného súdu Košice I sp. zn. 1 T 107/2003, a aj keď boli obžalovaní v konečnom dôsledku oslobodení, je možné vyvodit' minimálne záver, že obžalovaní mali dostatočné skúsenosti s predajom nehnuteľností. Aj samotná skutočnosť, že obžalovaný podpísal zmluvy v mene manželky, napriek tomu, že vedel, že nie je vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti svedčí o ich podvodnom konaní. Neobstojí ani obrana obžalovanej, že o prevzatí zálohy od poškodenej nevedela, pretože táto skutočnosť bola vyvrátená výpoveďou poškodenej, ako aj jej manžela, pričom k odovzdaniu týchto peňazí došlo v rodinnom dome, kde bola aj ona prítomná.“

Zákonodarca v § 511 OZ upravil vznik pasívnej solidarity okrem iného i v prípade ak to vyplýva z povahy plnenia. Práve táto možnosť podľa nášho názoru má slúžiť na ochranu pred premysleným konaním žalovaných, kde sa jedna osoba, ktorá plnenie za inú prijíma, zbavuje svojho majetku, aby tak nebolo možné priznaný nárok žiadnym spôsobom uspokojiť. Práve skúmaním povahy prijatého plnenia možno dôjsť k jednoznačnému záveru o pasívnej solidarite žalovaných. Ako vyplýva z predložených rozhodnutí, žalovaní prijímali zálohy na kúpnu cenu toho istého bytu od niekoľkých osôb, čím sa na ich úkor obaja bezdôvodne obohacovali.

Z povahy plnenia vyplýva, že žalovaní mali byť súdom zaviazaní zaplatiť sťažovateľom dlžnú sumu spoločne a nerozdielne. Táto skutočnosť bola jednoznačne preukázaná vykonaným dokazovaním.

Napriek uvedenému odporca tieto skutočnosti, ako aj citovaný rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 16. 10. 2013 č. k. 11 Co 198/2012 vydaný v obdobnej veci, nepovažoval za právne relevantné. Nakoľko Ústavou SR zakotvený a garantovaný princíp právnej istoty spočíva v predvídateľnosti rozhodnutí súdov v obdobných veciach s čo najmenšími odchýlkami, odvolací súd tak nerešpektovaním citovaného rozsudku Krajského súdu v Košiciach narušil právnu istotu sťažovateľov. Nedá sa logicky vysvetliť, prečo v jednej veci súdy zaviazali žalovaných platiť spoločne a nerozdielne a v inej úplne totožnej zaviazali platiť len žalovaného v 1. rade.

Za obzvlášť nespravodlivé a neakceptovateľné považujú sťažovatelia to, že oni, ktorí boli konaním žalovaných poškodení, nakoniec musia platiť náhradu trov právneho zastúpenia žalovanej v 2. rade v sume 849,36 €. Sami teda žiadne peniaze vzhľadom na nemajetnosť žalovaného v 1. rade nedostanú, ale zaplatiť 849,36 € právnej zástupkyňi žalovanej v 2. rade budú musieť, keďže exekúcia voči nim by bola úspešná, nakoľko sú obaja riadne zamestnaní.

... Závery vyvedené súdmi nie sú vo vzťahu k sťažovateľom správne a spravodlivé a nie sú v súlade ani s relevantnou zákonnou a ústavnou právnou úpravou. ...

Rozhodovanie o pasívnej legitimitě žalovaných je integrálnou súčasťou občianskeho súdneho konania. Otázka pasívnej legitimity a pasívnej solidarity žalovaných dosahuje ústavnoprávnu dimenziu len vtedy, pokiaľ by v procese interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení všeobecne záväzného právneho predpisu zo strany všeobecného súdu bol obsiahnutý prvok svojvôle alebo extrémny rozpor s princípom spravodlivosti (napr. v dôsledku prepiateho formalizmu), či celkom nedostatočného odôvodnenia vydaného rozhodnutia. Takýto postup všeobecného súdu nemôže byť tolerovaný, lebo predstavuje v konečnom dôsledku zásah do základného práva účastníka obsiahnutého aj v označených článkoch sťažovateľom, ktorých porušenie namieta.

Preto - s prihliadnutím na vyššie uvedené listinné dôkazy ako aj s prihliadnutím na obsah zápisníc zo súdnych pojednávaní - je pre nás nepochopiteľná, nelogická, zjavne arbitrárna a ústavne neakceptovateľná argumentácia oboch súdov.»

Na tomto základe sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľov na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru..., rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3 Co/466/2013-335 zo dňa 19. 06. 2014 porušené bolo.

... zrušuje rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3 Co/466/2013-335 zo dňa 19. 06. 2014 a vracia vec Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie.

Sťažovateľom priznáva náhradu trov konania v sume 340,90 €..., ktorú je Krajský súd v Košiciach povinný zaplatiť na účet (advokáta, pozn.) v lehote 2 mesiacov od doručenia tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní preskúmal sťažnosť z toho hľadiska, či ju nemožno považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní, ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (*mutatis mutandis* I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace

s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

Aj Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že čl. 6 ods. 1 dohovoru zaväzuje súdy odôvodniť svoje rozhodnutia, ale nemožno ho chápať tak, že vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia. Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie vyplývajúcu z čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, bod 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998).

Krajský súd ako odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozsudku z 19. júna 2014, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu, uviedol:

„Odvolací súd konštatuje, že medzi účastníkmi nebol sporný skutkový stav vychádzajúci z okolností, za ktorých bola uzatváraná kúpna zmluva, ďalej zo spôsobu, akým došlo k odstúpeniu od zmluvy, ani okolností zaplatenia zálohy kúpnej ceny a čiastočného vrátenia kúpnej ceny, resp. započítania pohľadávok voči nevrátenej kúpnej cene.

Predmetom odvolania je právne posúdenie otázky, či povinnosť vrátiť žalobcom sumu 3.983,27 eur (120.000,- Sk) spočíva iba na žalovanom v 1. rade, alebo tu existuje povinnosť oboch žalovaných zaplatiť žalobcom dlžnú sumu spoločne a nerozdielne.

Odvolaací súd poukazuje na to, že v uznesení 29. 01. 2010 č. k. 3 Co/238/2009-144 vyslovil právny názor vo vzťahu k prejednávanej veci, ktorým bol súd prvého stupňa viazaný (§ 226 O. s. p.).

Súd prvého stupňa riadne a úplne zistil skutkový stav veci, tento zistený skutkový stav podradil pod relevantné ustanovenia hmotného práva a vo veci správne rozhodol. Dôvody rozhodnutia sú jasné, logické a zrozumiteľné. Odvolaací súd nezistil existenciu takých väd konania, ktoré by odôvodňovali zrušenie rozhodnutia podľa § 221 ods. 1 O. s. p. Odvolaací súd konštatuje správnosť dôvodov napadnutého rozhodnutia, s ktorými sa v celom rozsahu stotožňuje (§ 219 ods. 2 O. s. p.).

Odvolaací súd sa v celom rozsahu stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa v tom, že zmluva o prevode vlastníctva bytu uzavretá 28. 02. 2001 je absolútne neplatná. Tento záver vychádza zo skutočnosti, že výlučnou vlastníčkou bytu na [REDAKOVANÉ] bola žalovaná v 2. rade a žalovaný v 1. rade, ktorý pri podpisovaní vystupoval ako jej splnomocnenec nemal udelené písomné plnomocenstvo na tento úkon, ktoré vyžaduje zákon. Pre nedodržanie písomnej formy nedošlo k účinnému právnomu úkonu prevodu vlastníckeho práva. Súd prvého stupňa tiež správne vyhodnotil skutočnosť, že žalovaní v 1. a 2. rade mali zrušené bezpodielové spoluvlastníctvo manželov. Za tejto situácie, ak zálohu, kúpnej ceny v sume 200.000,- Sk prevzal výlučne sám žalovaný v 1. rade, nemohol u žalovanej v 2. rade vzniknúť záväzok z bezdôvodného obohatenia podľa § 457 Občianskeho zákonníka.

Podľa § 457 OZ ak je zmluva neplatná, alebo ak bola zrušená je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

Podľa § 451 ods. 1, 2 OZ, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Keďže žalovaná v 2. rade poprela, že by splnomocnila žalovaného v 1. rade na uzavretie zmluvy o prevode predmetného bytu, nie je možné dospieť k záveru, žeby zálohu kúpnej ceny z neplatnej zmluvy nadobudla ona. Je nepochybné, že zálohu kúpnej ceny 200.000,- Sk prevzal žalovaný v 1. rade, u ktorého tak došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia ako majetkového prospechu získaného plnením bez právneho dôvodu.

Na tejto skutočnosti nič nemení ani neskoršie poskytnutie čiastočných plnení zo strany žalovanej v 2. rade. Vzhľadom na zrušené BSM žalovaných v 1. a 2. rade, tieto plnenia zakladajú vzťah medzi žalovaným v 1. rade a žalovanou v 2. rade.

Podstatná odvolacia námietka žalobcov smerujúca k záveru, že žalovaní sú povinní zaplatiť im žalovanú sumu spoločne a nerozdielne, nemá oporu v zistenom skutkovom stave ani v ustanoveniach hmotného práva.

Solidarita veriteľov spočívajúca v tom, že veriteľ je oprávnený požadovať plnenie od ktoréhokoľvek z nich (§ 511 ods. 1 OZ), je daná len v prípade, ak je takéto plnenie ustanovené právnym predpisom, alebo rozhodnutím súdu, alebo je dohodnuté medzi účastníkmi, alebo ak to vyplýva z povahy plnenia.

Pasívna solidarita sa uplatňuje v rámci bezpodielového spoluvlastníctva manželov (§ 145 ods. 2 OZ), avšak žalovaní v 1. a 2. rade majú bezpodielové spoluvlastníctvo zrušené. Pokiaľ žalobcovia namietali, že žalovaní boli zaviazaní solidárne na zaplatenie žalovanej sumy v konaní pred Okresným súdom Košice-okolie pod sp. zn. 15 C/55/2010, k tomu odvolací súd uvádza, že v uvedenej veci pasívna solidarita žalovaných vyplývala z toho, že šlo o konanie, ktoré bolo v trestnom konaní právoplatne posúdené ako trestný čin.

Z uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O. s. p. Ako vecne správne posúdil aj rozhodnutie súdu prvého stupňa o trovách konania.“

Ústavný súd pri preskúvaní napadnutého rozsudku krajského súdu vychádzal zo svojho ustáleného právneho názoru, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového, ako aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09).

Ústavný súd preto preskúmal aj rozsudok okresného súdu č. k. 13 C 319/2004-277 z 30. januára 2013, ktorým tento zaviazal žalovaného v 1. rade zaplatiť sťažovateľom

3 983,27 € s príslušenstvom, a návrh voči žalovanej v 2. rade zamietol. Okresný súd v odôvodnení rozsudku uviedol tieto právne závery:

„Vykonaným dokazovaním súd dospel k záveru, že kúpna zmluva o prevode vlastníctva bytu č. 4 na 1. poschodí bytového domu v [REDAKOVANÉ], spoluvlastníckeho podielu na spoločných častiach a zariadeniach a spoluvlastníckeho podielu na pozemku, uzavretá dňa 28. 2. 2001 medzi odporkyňou v 2. rade a navrhovateľom v 1. rade je absolútne neplatná, pretože túto kúpnu zmluvu v mene odporkyne v 2. rade ako výlučnej vlastníčky tejto nehnuteľnosti uzavrel a podpísal odporca v 1. rade, hoci na to od odporkyne v 2. rade nemal písomné plnomocenstvo. Zálohu kúpnej ceny vo výške 200.000,- Sk prevzal od navrhovateľov odporca v 1. rade dňa 13. 2. 2001, ktorý si ju ponechal pre vlastnú potrebu. Tým, že je predmetná kúpna zmluva neplatná, je odporca v 1. rade povinný sumu, ktorú prevzal ako zálohu, vrátiť navrhovateľom. Zo zálohy 200.000,- Sk vrátila odporkyňa v 2. rade navrhovateľom sumu 30.000,- Sk, čo navrhovatelia nepopierali, sumu 50.000,- Sk si navrhovatelia platne započítali ku dňu 30. 9. 2003, pretože navrhovatelia nemajú zrušené BSM a finančné prostriedky použité na zloženie zálohy patrili do BSM navrhovateľov. Takto zo zálohy vyplatenej navrhovateľmi v sume 200.000,- Sk odporcovi v 1. rade, zostal odporca v 1. rade dlžný navrhovateľom sumu 120.000,- Sk. Odporca v 1. rade síce tvrdil, že navrhovateľka v 2. rade dňa 6. 2. 2002 od neho prevzala sumu 130.000,- Sk, avšak túto skutočnosť súdu riadne nepreukázal jednak vzhľadom na závery znalca vo vyššie citovanom trestnom konaní týkajúcom sa predmetného príjmového dokladu a jednak na to, že dňa 6. 2. 2002 bola navrhovateľka v 2. rade v práci nepretržite od 6.00 hod. do 18.00 hod., a nemohla byť preto v tento deň na obed, prípadne popoludní pred domom odporcu v 1. rade, kde malo dôjsť k odovzdaniu peňazí. Súd vyhodnotil ako spochybniteľné výpovede svedkov [REDAKOVANÉ], ktorí vykonávali brigádnicke práce pre odporcu v 1. rade a rozporne vypovedali ohľadne prepočítavania peňazí navrhovateľkou v 2. rade. Čo sa týka námietky premlčania nároku navrhovateľov uplatnenej v konaní odporcami, súd má za to, že tento nárok navrhovateľov nie je premlčaný s poukazom na ust. § 107 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka. Navrhovateľka v 2. rade uplatnila nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia dňa 11. 6. 2002 v premlčacej lehote v trestnom konaní, v tomto riadne pokračovala, pričom 2-ročná subjektívna lehota jej začala plynúť dňa 13. 2. 2001, keď odporca v 1. rade prevzal

od navrhovateľov zálohu 200.000,- Sk. Trestné konanie bolo právoplatne ukončené dňa 11. 6. 2005, keď navrhovateľka v 2. rade bola odkázaná so svojim nárokom na konanie vo veciach občianskoprávných. Keďže žalobu podali navrhovatelia na súde dňa 3. 8. 2004 počas spočívania premlčacej lehoty, ktorá neplynula podľa ust. § 112 ods. 1 Občianskeho zákonníka od 11. 6. 2002 do 11. 6. 2005, nie je nárok navrhovateľov premlčaný.

Tým, že navrhovateľka v 2. rade uplatnila nárok na vrátenie poskytnutej zálohy voči odporcom dňa 11. 6. 2002 a jej manželstvo s navrhovateľom v 1. rade stále právne trvá, uplatnila toto právo aj za navrhovateľa v 1. rade, keďže podľa § 145 ods. 2 Občianskeho zákonníka z právnych úkonov týkajúcich sa spoločných vecí sú oprávnení a povinní obaja manželia spoločne a nerozdielne.

Čo sa týka námietky odporcov, že navrhovatelia si uplatňujú svoj nárok voči nim titulom neplatnej kúpnej zmluvy, hoci spočiatku si uplatňovali titulom odstúpenia od kúpnej zmluvy, súd poznamenáva, že nejde o zmenu žaloby, keďže oba nároky súd posúdil ako nároky z bezdôvodného obohatenia podľa ust. § 451 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka upravujúce bezdôvodné obohatenia.

Keďže BSM odporcov bolo právoplatne zrušené rozsudkom Okresného súdu Košice I a vyporiadané ešte dňa 28. 12. 2000, nemohla suma prevzatá odporcom v 1. rade dňa 13. 2. 2001 patriť do BSM odporcov v 1. a 2. rade. Na základe takto zisteného skutkového stavu a v súlade s vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami súd zaviazal odporcu v 1. rade na zaplatenie žalovanej sumy navrhovateľom spoločne a nerozdielne a voči odporkyni v 2. rade návrh zamietol, pretože odporkyňa v 2. rade nie je pasívne legitimovaná v tomto spore.“

Okresný súd výrok rozsudku, ktorým priznal žalovanej v 2. rade právo na náhradu trov konania voči sťažovateľom, odôvodnil takto:

„O trovách konania vo vzťahu navrhovateľov v 1. a 2. rade a odporkyne v 2. rade súd rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 O. s. p. a priznal úspešnej odporkyni v 2. rade právo na náhradu trov právneho zastúpenia v sume 849,36 EUR voči neúspešným navrhovateľom. Tieto trovy súd určil podľa vyhlášky č. 655/2004 Z. z. a hodnotu 1 úkonu podľa § 10 ods. 1 a § 13 ods. 2 cit. vyhlášky a priznal tak právnej zástupkyňi odporkyne v 2. rade odmenu za tieto právne úkony právnej pomoci: 4 úkony po 112,86 EUR - príprava a prevzatie...

zastupovanie na pojednávaní v dňoch 24. 10. 2007, 20. 10. 2008, podanie odvolania dňa 29. 5. 2009, 1 úkon po 28,22 EUR - zastupovanie na pojednávaní dňa 9. 4. 2008, ktoré bolo iba odročené, 4 úkony po 70,54 EUR - zastupovanie na pojednávaní v dňoch 16. 1. 2012, 9. 1. 2013, 30. 1. 2013, vyjadrenie vo veci zo dňa 20. 6. 2012, 1 úkon po 17,64 EUR za zastupovanie na pojednávaní dňa 20. 6. 2012, ktoré bolo iba odročené, režijný paušál 2 x 5,91 EUR, 2 x 6,31 EUR, 1 x 6,95 EUR, 3 x 7,63 EUR, 2 x 7,81 EUR. Tieto trovy súd navrhovatelia v 1. a 2. rade povinní zaplatiť právnej zástupkyňi odporkyne v 2. rade [REDACTED] podľa ust. § 149 ods. 1 O. s. p.“

Sťažovateľ namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu z 19. júna 2014. Poukazuje na to, že krajský súd sa dostatočne nevysporiadal s jeho odvolacou argumentáciou, predovšetkým nevyhodnotil existenciu pasívnej solidarity podľa § 511 Občianskeho zákonníka, na základe ktorej žalovaní mali byť zaviazaní na zaplatenie peňažnej sumy spoločne a nerozdielne, keďže to vyplýva z povahy plnenia.

Krajský súd v napadnutom rozsudku poukázal na obsah odvolacej argumentácie sťažovateľov a uviedol, že rozhodujúcou skutočnosťou bolo vyhodnotiť, či povinnosť vrátiť uplatnenú peňažnú sumu spočíva na žalovanom v 1. rade, alebo je potrebné túto povinnosť uložiť obom žalovaným spoločne a nerozdielne. Krajský súd poukázal na dôvody rozsudku okresného súdu, ktoré považoval za „jasné, logické a zrozumiteľné“. Za rozhodujúce právne závery považoval krajský súd to, že zmluva o prevode vlastníctva bytu z 28. februára 2001 je absolútne neplatná, keďže výlučnou vlastníčkou predmetného bytu bola žalovaná v 2. rade a žalovaný v 1. rade konajúci pri podpise zmluvy ako splnomocnenec žalovanej v 2. rade nemal ňou udelené písomné splnomocnenie, ktoré na uvedený právny úkon vyžadoval zákon. Následne krajský súd poukázal na to, že žalovaní mali zrušené a vyporiadané BSM a zálohu kúpnej ceny prevzal žalovaný v 1. rade, preto u žalovanej v 2. rade nemohol vzniknúť záväzok z bezdôvodného obohatenia. K možnej aplikácii § 511 Občianskeho zákonníka krajský súd uviedol, že pasívna solidarita vzniká v rámci BSM, čo nemožno vzťahovať na žalovaných, a taktiež pokiaľ išlo o rozhodnutie vo veci vedenej Okresným súdom Košice-okolie pod sp. zn. 15 C 55/2010, krajský súd poukázal na to, že

skutok žalovaných, ktorý sa týkal uvedeného konania, bol v trestnom konaní právoplatne posúdený ako trestný čin.

Pokiaľ ide o námietku sťažovateľov týkajúcu sa ich povinnosti nahradiť trovy konania (849,36 €) žalovanej v 2. rade – okresný súd v rozsudku aplikoval § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku s prihliadnutím na zásadu úspechu, keďže žalovaná v 2. rade bola v konaní úspešná v plnom rozsahu.

S poukazom na uvedené ústavný súd v prvom rade považuje za potrebné uviesť, že pripúšťa značnú argumentačnú váhu námietok sťažovateľov. V tejto súvislosti však zároveň poukazuje na to, že jeho úlohou nie je posudzovať vhodnosť a účelnosť výkladu príslušného právneho predpisu všeobecným súdom (m. m. II. ÚS 696/2015, II. ÚS 837/2015, II. ÚS 183/2016), rovnako tak nie je jeho úlohou vylepšovať a dopĺňať odôvodnenie rozhodnutí všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 33/2010, IV. ÚS 337/2012) alebo zjednocovať judikatúru všeobecných súdov (m. m. I. ÚS 18/08, II. ÚS 152/2011, III. ÚS 291/2015, II. ÚS 329/2015). Ústavný súd pripomína, že je oprávnený hodnotiť len to, či v konkrétnej veci uskutočnený výklad právnej normy je ústavne udržateľný, t. j. či nie je arbitrárny (svojvoľný) alebo zjavne neodôvodnený.

Ústavný súd takto konštatuje, že právne závery krajského súdu v napadnutom rozsudku v spojení s rozsudkom okresného súdu z 30. januára 2013 predstavujú jeden z možných výkladov príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka (predovšetkým § 40 ods. 1, § 46 ods. 1, § 451 ods. 1 a 2), nemožno im vytknúť nelogickosť, vnútornú rozpornosť, rešpektujú zmysel a účel uvedených ustanovení a ako celok nie sú arbitrárne. Odôvodnenie napadnutého rozsudku v spojení s rozsudkom okresného súdu poskytuje prijateľný podklad pre jeho výrok – ktorým návrh sťažovateľov voči žalovanej v 2. rade bol zamietnutý a bolo jej priznané právo na náhradu trov konania – takto právne závery krajského súdu v spojení s okresným súdom nie sú ani zjavne neodôvodnené, preto sú ústavne akceptovateľné. Ústavný súd tiež konštatuje, že právne závery, ktoré krajský súd v spojení s okresným súdom vyvodili zo zistených skutkových okolností, predstavujú jeden

z možných spôsobov právneho hodnotenia zisteného skutkového stavu, ktoré sú ústavne udržateľné.

Na tomto základe ústavný súd sťažnosť už pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľov v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. októbra 2016